

نشست پژوهشی؛

موضوع:

"ارزیابی سیاست های مدیریت نرخ اجاره بها"

پژوهش
تحری
معاونت ساسی
صدا و سیما

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

- وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: مریم سمردپی

□ نکات برجسته پژوهش خبری

- قیمت هر مترمربع مسکن در یک سال گذشته ۱۱۲ درصد رشد داشته است. این رشد قیمت مسکن باعث افزایش اجاره بها در یک سال گذشته شده است.
- شاخص کرایه مسکن اجاره ای در تهران و در کل مناطق شهری در فروردین ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل به ترتیب ۲۱,۹ و ۱۸,۸ درصد رشد داشته است.
- سهم هزینه‌های مسکن از کل هزینه‌های سالانه یک خانوار به ۳۵,۵ درصد رسیده که بیش از ۹۰ درصد از هزینه‌های مسکن به اجاره بها مربوط می‌شود.
- راهکار اساسی برای کنترل اجاره بها این است که جلوی افزایش نرخ تورم گرفته شود.
- نمی‌شود با افزایش اجاره بها، ضربتی و دستوری مقابله کرد. این موضوع باعث خواهد شد که سطح عرضه مسکن‌های استیجاری کاهش یابد.
- با توجه به راهکار "تثبیت نرخ اجاره بها" فرمول پیشنهادی "افزایش نرخ اجاره بها حداکثر تا ۸۰ درصد تورم عمومی" مورد تایید کارشناسان نشست قرار گرفت.
- حداقل سه ساله شدن قراردادهای اجاره بها توجه به فرمول افزایش نرخ اجاره از دیگر دستاوردهای این نشست بود.

□ مقدمه

به دلیل افزایش قیمت مسکن، مخصوصاً در ماههای اخیر (بهار 1398) شاهد تلاطم زیادی در بازار اجاره بوده ایم. همانطور که می دانیم سه متغیر نرخ مسکن، تورم و اجاره بها در رابطه کاملاً مستقیم با هم قرار دارند و پس با این فرض می توان ادعان داشت که عامل تلاطم در نرخ اجاره، ناتوانی دولت ها در کنترل تورم در سالیان اخیر بوده است و از طرف دیگر بحث مسکن، و مشکلات آن از چالش هایی نیست که بتوان با راهکارهای کوتاه مدت اقدام به حل آن کرد و به زعم تمام کارشناسان سیاست های کوتاه مدت نه تنها بر این بخش اثرگذار نیست بلکه گاهی هم اثر معکوس خواهد گذاشت. در این راستا ندا شتن یک برنامه مشخص باعث گرفتن تصمیمات مقطعی و نادرست نیز می شود. پژوهش خبری صدا و سیما در نشست با دعوت از آقایان عباس فرهادیه مدیر کل دفتر سرمایه گذاری و اقتصاد وزارت مسکن ومهدی محمد سلطانی، تحلیلگر بازار مسکن در تاریخ 1398/3/18 به بررسی راهکارهای مدیریت نرخ اجاره بها در بازار پرتلاطم مسکن پرداخته است.

□ بررسی برخی اطلاعات مهم بانک مرکزی در گزارش تحولات بازار مسکن در شهر تهران در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۸ :

- ✓ قیمت هر مترمربع مسکن در یک سال گذشته ۱۱۲ درصد رشد داشته است. این رشد قیمت مسکن باعث افزایش اجاره بها در یک سال گذشته شده است.
- ✓ بررسی نحوه تصرف محل سکونت خانوارها، نشان می دهد حدود ۲۵,۹ درصد از خانوارها در مسکن های اجاره ای زندگی می کنند.
- ✓ - در بخش اجاره نشینی از سال 71 از 76/4 درصد مالکیت به سمت 64/3 درصد مالکیت در سال 95 و 63 درصد در سالهای اخیر شده است این نشان از افزایش شکاف طبقاتی و توزیع نامتناسب درآمدی است.
- ✓ شاخص کرایه مسکن اجاره ای در تهران و در کل مناطق شهری در فروردین ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل به ترتیب ۲۱,۹ و ۱۸,۸ درصد رشد داشته است.
- ✓ نرخ اجاره بها در سال جاری در شهرهای بزرگ و تهران نسبت به سال گذشته حداکثر ۲۵ تا ۳۰ درصد افزایش می یابد؛ بنابراین بزرگترین چالش پیش روی یک چهارم خانوارهای ایرانی هم اکنون افزایش اجاره بها است.
- ✓ سهم هزینه های مسکن از کل هزینه های سالانه یک خانوار به ۳۵,۵ درصد رسیده که بیش از ۹۰ درصد از هزینه های مسکن به اجاره بها مربوط می شود.
- ✓ در یک سال گذشته قیمت مسکن از ۱۰۰ درصد گذشته و به ۱۰۴ درصد رسیده است. با این اوضاع قیمت مسکن طبیعتاً قدرت خرید مسکن برای بیشتر مردم به شدت کاهش یافته و به رویایی تبدیل شده است.
- ✓ سهم هزینه ها مسکن از کل هزینه های سالانه دهک اول که فقیرترین قشر جامعه می باشد ۴۹,۹ درصد می باشد و هر چه به سمت دهک های بالاتر جامعه و قشر ثروتمند جامعه پیش می رویم سهم هزینه های مسکن از کل هزینه های سالانه خانوارها کمتر می شود. (پس اولاً موضوع اجاره بها، دغدغه یک چهارم خانوارهای جامعه می باشد، ثانیاً

¹ - پاورپوینت کاملی از اطلاعات و آمار فوق از سوی وزارت خانه راه مسکن و شهرسازی به این اداره ارائه شده است که در صورت نیاز با شماره 22163150 تماس بفرمایید.

بیش از یک سوم هزینه‌های سالانه خانوارها مربوط به هزینه‌های مسکن است، ثالثاً بیش از ۹۰ درصد هزینه‌های مسکن مربوط به اجاره بها می‌باشد و رابعاً دغدغه اجاره بها و هزینه‌های مسکن در اقشار ضعیف جامعه بسیار بیشتر از اقشار ثروتمند جامعه می‌باشد.

- ✓ - در بخش مسکن سرمایه‌گذاری خاصی از سال 1392 به بعد اتفاق نیفتاده است چه خصوصی چه دولتی
- ✓ سال 1385 ظرفیت تولید مسکن 420 هزار واحد مسکونی بوده است.
- ✓ - تولید مسکن در سال 1391-1392 با احتساب خروجی مسکن مهر به 800/000 هزار واحد مسکونی و از 92 به بعد تولید با شیب نامطلوبی روبرو و در سال 1395 به بعد نیز با انقباض تولید مواجه شد.
- ✓ - دلایل افزایش قیمت یک متر واحد مسکونی در شهر تهران: 1- افزایش قیمت زمین 2- افزایش قیمت مصالح 3- کاهش سهم تسهیلات پرداختی بانکها سال 90؛ از کل تسهیلات بانک ها 17٪ به بخش مسکن پرداخت میشد ولیکن در سال 97 این میزان به 8/5 درصد رسیده است.

□ تشکیل "کمیته ملی تعیین نرخ افزایش سالانه اجاره بها" برای مدیریت اجاره بها

رویکرد بخش دولتی کشور این است که امروز با افزایش قیمت مسکن و ایجاد رکود تورمی در بازار مسکن، خانواده‌ها دیگر توان خرید خانه را ندارند، از این رو بازار اجاره نشینی بیش از پیش داغ خواهد شد. این موضوع وزارتخانه مسکن، راه و شهرسازی را مجبور به چاره اندیشی کرد که نتیجه آن تشکیل "کمیته ملی تعیین نرخ افزایش سالانه اجاره بها" بود. دیگر دلایل ضرورت تشکیل این کمیته در ذیل آورده شده است:

- عدم شفافیت اطلاعات در بازار مسکن،
- سوء استفاده واسطه‌های معاملات از عدم شفافیت اطلاعات در تشدید التهابات بازار اجاره،
- مطالبه‌گری عمومی نسبت به مداخله دولت در کنترل نرخ اجاره‌بها با اعمال سیاست‌های تشویقی،
- عدم امکان قرار دادن نرخ افزایش مشخص برای اجاره‌بها مانند تورم به دلیل بروز تورم‌های کوتاه مدت قابل ملاحظه.

این کمیته موظف است که تصمیم‌گیری در خصوص نرخ رشد اجاره بها بر اساس تحولات اقتصادی و نرخ تورم عمومی را هر سال قبل از آغاز فصل جابه جایی مستاجران بر عهده گیرد.

اعضاء پیشنهادی کمیته:

- 1- نماینده کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی
- 2- نماینده کمیسیون اقتصاد مجلس شورای اسلامی
- 3- نماینده وزارت راه و شهرسازی (رئیس کمیته)
- 4- نماینده وزارت اقتصادی و دارایی (دبیر کمیته)
- 5- نماینده شورای عالی استان‌ها
- 6- نماینده اتحادیه مشاورین املاک کشور
- 7- نماینده اتحادیه مشاورین املاک کشور

8- نماینده دادستانی کل کشور

9- نماینده بانک مرکزی

10- نماینده سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان

تجربه موفق سایر کشورها در اعمال سیاست‌های تنظیم‌گری بازار اجاره در قالب‌های متفاوت از جمله:

- اعمال سیاست‌های تنظیم‌گری بازار اجاره در قالب تعیین سقف ده درصد افزایش اجاره بها نسبت به نرخ مرجع در کشور آلمان
- کنترل اجاره بها با تعیین سقف اجاره اولیه و همچنین تعیین میزان افزایش اجاره در کشور مکزیک
- تعیین سقف اجاره بها برای واحدهای قابل استطاعت گروه‌های پایین درآمدی با اجاره کمتر از 10 یورو بر اساس کیفیت آنها در کشور هلند
- اعمال سیاست‌های تنظیم‌گری بازار اجاره برای واحدهای مسکونی موجود بالغ بر 88 درصد واحدهای اجاری و مستثنی نمودن واحدهای نوساز از این سیاستها در کشور دانمارک
- کنترل اجاره بهای واحدهای قابل استطاعت برای خانوارهای کم درآمد واحدهای ساخته شده قبل از 1947 و واحدهایی که از سال 1397 بصورت مداوم به صورت استجار به بازار عرضه شده است. در کشور آمریکا.

□ راهکارهای ارائه شده برای کنترل نرخ اجاره بها از سوی "کمیته ملی تعیین نرخ افزایش سالانه اجاره بها"

در کشور ده میلیون واحد مسکونی داریم که به هیچ کدام مثل هم نیست. پس ورود به قیمت گذاری به خاطر ناهمگن بودن هم در بحث فروش و هم اجاره غیر ممکن است. با حفظ منافع موجرو مستاجر باید ابزاری برای مدیریت اجاره بها تعیین شود.

وظیفه "کمیته ملی تعیین نرخ افزایش سالانه اجاره بها":

- اعلام افزایش نرخ بها اجاره در سال 98
- اصلاح لایحه دو فوریتی اصلاح تبصره 11 قانون 53 مالیاتهای مستقیم که برای تصویب و بررسی به کمیسیون اقتصادی مجلس فرستاده شده است.

در این لایحه اصلاح تبصره 11 قانون 53 تصویب شد:

- 1- میزان افزایش نرخ سالیانه اجاره بها نباید بیشتر از اجاره بها اعلامی از سوی کمیته ملی تعیین نرخ باشد.
- 2- قرارداد اجاره در هر بار کمتر از 2 سال نباشد که بعد صحبت‌های کارشناس به سه سال اصلاح شد
- 3- یک نسخه از قرارداد اعم از اجاره رسمی یا تنظیم شده در بنگاه املاک در زمان اظهار مالیاتی به سازمان امور مالیاتی داده شود.

این طرح در حال حاضر در کمیسیون اقتصادی مجلس در حال نقد و بررسی است.

¹ - مالکان مجتمع‌های مسکونی دارای بیش از سه واحد استیجاری که با رعایت الگوی مصرف مسکن بنا به اعلام وزارت مسکن و شهرسازی ساخته شده یا می‌شوند در طول مدت اجاره از صددرصد (100٪) مالیات بردرآمد املاک اجاری معاف می‌باشد در غیر این صورت درآمد هر شخص ناشی از اجاره واحد یا واحدهای مسکونی در تهران تا مجموع یکصد و پنجاه متر مربع زیربنای مفید و در سایر نقاط تا مجموع دویست متر مربع زیربنای مفید از مالیات بردرآمد ناشی از اجاره املاک معاف می‌باشد.

□ راهکارهای ارائه شده برای کنترل نرخ اجاره بها از سوی کارشناس

در ذیل سعی شده است خلاصه ای از راهکارهای دکتر مهدی سلطان محمدی در خصوص مدیریت بازار اجاره بها آورده شود. این کارشناس بازار مسکن معتقدند سیاست های کنترلی قیمت اجاره بها¹ در کشور ما موفق نخواهد بود، چنانچه این سیاست در سایر کشورها هم یا مقطعی اعمال شده و یا اینکه موفق نبوده است. اما در بحث تثبیت نرخ اجاره بها² با اصلاح برخی قوانین و معافیت ها؛ مانند افزایش سال های عقد قرارداد اجاره و افزایش قیمت اجاره بر اساس تورم عمومی که در این طرح باید هم موجه و هم مستاجر منتفع شوند در شرایط فعلی می توان موجب تثبیت قیمت ها شد. ولی در بلند مدت باید راهکارهای دیگر اندیشید که برخی از آنها در ذیل آورده شده است:

• کنترل تورم

پس اگر بخواهیم اجاره بها را پایین نگه داریم و یا کاهش دهیم باید این افزایش قیمت مسکن و افزایش نرخ تورم را کنترل کنیم. از قضا افزایش قیمت مسکن هم تابع افزایش نرخ تورم است. پس در نهایت اگر نرخ تورم را کنترل کنیم طبیعتاً موفق به کنترل نرخ اجاره بها خواهیم شد. برای کنترل نرخ تورم هم باید نقدینگی کنترل شود. پس ریشه حل همه مسائل به سیاستگذاری های دولت بازمی گردد. اگر دولت نتواند انضباط مالی داشته باشد و نقدینگی و به موجب آن نرخ تورم افزایش یابد، در نتیجه هم قیمت کالاها افزایش می یابد و هم قیمت مسکن افزایش خواهد یافت و افزایش قیمت مسکن هم با خود افزایش قیمت اجاره بها را به همراه خواهد داشت.

• کنترل افزایش قیمت مسکن

هنگامی که قیمت های مسکن افزایش شدیدی پیدا می کند، اجاره ها نیز تمایل به افزایش پیدا می کنند، اما این افزایش اجاره بها به دلیل عدم توانایی مستأجران به پرداخت آن، به میزان افزایش قیمت مسکن افزایش نمی یابد. این عامل باعث می شود تا در سال های افزایش شدید قیمت مسکن، میزان بازدهی ناخالص مسکن اجاره ای به حد کمینه خود یعنی ۴،۵ درصد نزدیک شود به مانند وضعیت سال جاری؛ بنابراین به دلیل بازدهی کم، میزان سرمایه گذاری در مسکن های استیجاری کاهش می یابد و این موجب کاهش عرضه مسکن های استیجاری می شود و در نتیجه قیمت اجاره بها افزایش می یابد. پس راهکار اساسی اول برای کنترل اجاره بها این است که جلوی افزایش قیمت مسکن گرفته شود.

• ایجاد شهرک های اقماری

عرضه مسکن را نمی توان در تهران و سایر کلان شهرها افزایش داد. به طور مثال تهران ظرفیتش تا سال 1410 تکمیل شده است. در کلان شهرها بیشترین علت افزایش قیمت مسکن، افزایش قیمت زمین است. البته این مهم فقط مربوط به کلان شهرهای ایران نیست و سایر کلان شهرهای دنیا را نیز در بر می گیرد. بنابراین شهرک های اقماری را توسعه می دهند. اما ما در ایران به دلیل عدم سیاست گذاری مناسب در ایجاد زیرساخت ها و توسعه سیستم حمل و نقل و

¹-Rent control

² - Rent stabilization

شهرسازی از توسعه مطلوب این شهرک ها غافل شده ایم که البته با یک زمان بندی و برنامه ریزی مناسب می توان در این بخش رشد خوبی داشت.

• تاسیس شرکت های بزرگ مسکن استیجاری

راهکار بعدی یعنی مثلاً در ایران شرکت هایی نداریم که چند هزار واحد مسکونی برای اجاره دادن ساخته باشند. اکثر کسانی که موجر هستند کسانی هستند که معمولاً یک یا دو واحد اضافی خریداری کرده اند که مثلاً منبع درآمدی برای کمک هزینه زندگیشان باشد؛ بنابراین به خاطر همین موضوع، وقتی که نرخ تورم و در نتیجه هزینه های زندگی این مالکان افزایش می یابد، آن ها تمایل دارند که برای تأمین هزینه های زندگی خود اجاره بها را نیز افزایش دهند. پس راهکار اساسی دوم برای کنترل اجاره بها این است که جلوی افزایش نرخ تورم گرفته شود.

• معافیت های تشویقی مالیاتی برای سرمایه گذاران در بخش مسکن های استیجاری

در ایران شرکت هایی وجود ندارند که در بخش مسکن های استیجاری سرمایه گذاری کنند و دلیل آن نیز این است که انگیزه کافی برای این موضوع برای این شرکت ها ایجاد نشده است. مثلاً ما قانونی که برای مالیات داریم این است که اگر فرد یک واحد مسکونی را اجاره بدهد از پرداخت مالیات معاف است، ولی برای اجاره سایر واحدها باید مالیات پرداخت کند؛ بنابراین مالکین تمایل زیادی ندارند که در این بخش سرمایه گذاری کنند یا تعداد زیادی واحد برای اجاره دادن داشته باشد. اگر بتوان اصلاحاتی در قانون مالیات ها انجام دهیم در نتیجه شاید شرکت های بزرگ برای سرمایه گذاری در حوزه مسکن های استیجاری رغبت پیدا کنند. یا مثلاً اگر دولت زمین هایی را در اختیار این شرکت ها قرار دهد یا وام های کم بهره ای را برای آن ها به جهت ساخت واحدهای استیجاری در نظر بگیرد، می تواند آن ها را تشویق به سرمایه گذاری در این حوزه کند.

• اجرای قانون مالیات بر خانه های خالی و مدت دار شدن قراردادهای اجاره

که اگر میزان بازدهی مسکن های استیجاری پایین باشد برخی موجران ترجیح می دهند واحدهای خود را خالی نگه دارند. برای جلوگیری از این موضوع نیز باید یک قانون بازدارنده مانند قانون مالیات بر خانه های خالی اتخاذ شود. همچنین قوانینی مانند قانونی که به تازگی در این زمینه اتخاذ شد و طبق آن قرار شد اگر مستأجر در خانه ای ساکن شد، بتواند قرارداد خود را برای سال های بعد نیز تمدید کند، باید تقویت شود.

این راهکارها عمدتاً راهکارهای بلندمدت است و راهکارهای کوتاه مدت برای به سامان رساندن وضعیت بازار اجاره مانند مداخلات دولت به جز ایجاد اختلال کاری نمی تواند انجام دهد و باعث می شود که معاملات از حالت شفاف خارج شود و توافقاتی در پشت پرده در کنار توافقات رسمی انجام شود که نهایتاً دودش در چشم مستأجران خواهد رفت. بنابراین نمی شود با افزایش اجاره بها ضربتی و مداخله های دولتی مقابله کرد. اگر دولت برای کاهش اجاره بها بخواهد به زور متوسل شود این باعث خواهد شد که سطح عرضه مسکن های استیجاری کاهش یابد که این به ضرر مستأجران خواهد بود چرا که نهایتاً این چرخه به افزایش اجاره بها خواهد انجامید.

□ جمع‌بندی

نتیجه بحث در چند جمله قابل ارائه است:

- داشتن برنامه بلند مدت در بخش تولید و عرضه مسکن
- اخذ سیاست های صحیح پولی و مالی در بخش دولتی و جلوگیری از رشد تورم
- توسعه شهرک های اقماری در کلان شهرها با توسعه سیستم حمل و نقل و امور مطلوب زیربنایی
- اخذ سیاست های مدیریتی و نه کنترلی نرخ اجاره بها با افزایش مشوق های مالیاتی
- و ...

همانطور که در طول گزارش مطرح شد مسکن یک کالای ناهمگن است و امکان تعیین اجاره بهای مشخص برای هر واحد وجود ندارد چرا که علاوه بر شرایط ملک، شرایط مستاجر هم در قیمت اجاره دخیل است. تعیین هر نوع فرمول برای اجاره بهای مسکن عرضه منازل استیجاری را کاهش می دهد و بازار را بیش از پیش تحت فشار می گذارد. از سوی دیگر این اقدام قراردادهای اجاره را از شفافیت خارج می کند و در قراردادهای نانو شده بین مالک و مستاجر، مستاجر آسیب می بیند. چرا که او وجهی را در این شرایط پرداخت خواهد کرد که قابل رصد و پیگیری نیست. از طرفی دیگر خانواده ها با تعداد بچه های بیشتر شانس کمتری برای پیدا کردن خانه مناسب پیدا می کنند چرا که در صورت تعیین سقف اجاره توسط نهادهای دولتی، مالک شرایط دیگر را برای اجاره ملک سخت می کند. همچنین از آنطرف قضیه نگهداری از خانه استیجاری برای مالک دیگر سود بخش نیست و روند استهلاک منازل مسکونی سرعت می گیرد.

در دنیا طرح هایی مثل تعیین فرمول تجربه شده اما پیامدهای خوبی نداشته و بیشتر در اثر فشارهای اجتماعی و سیاسی اجرا شده است. هرچند تعیین فرمول به نفع مستاجر است اما در واقع شانس مستاجر برای یافتن خانه بهتر را کمتر می کند.

اتفاق نظر کارشناسان این بخش بر آن است که اجاره بها در تنا سب با تورم تغییر کند و آسایش و آرامش مستاجر در قراردادهای چند ساله به جای یک ساله با مالک تامین شود. ثبات زندگی مستجران و کاهش هزینه های جابه جایی در طرح مدیریت نرخ اجاره بها بر اساس تورم راه حل بهتری نسبت تعیین فرمول اجاره، هم برای مالک و هم برای مستاجر است.

□ راهکارهای رسانه‌ای

- بررسی موارد ذیل در خبر و گزارش های خبری پیشنهاد می شود:
- بررسی ابزار مدیریت و کنترل اجاره بها در کشورهای منطقه
- تفهیم علمی به مخاطب که زمین یک کالای کمیاب در کلان شهرها است و همیشه با کمبود عرضه مواجه است.
- بررسی کارشناسی طرح "کمیته ملی تعیین نرخ افزایش سالانه اجاره بها" توسط نخبگان و صاحب نظران
- پیگیری طرح "کمیته ملی تعیین نرخ افزایش سالانه اجاره بها" در کمیسیون اقتصادی مجلس
- رسانه می بایست خواسته ها و مطالبات کوتاه مدت مردم در خصوص کاهش اجاره بها را منطقی مورد ر صد قرار دهد و هیجانی در آن موضوع وارد نشود.
- بررسی ریشه ای افزایش قیمت اجاره بها در کشور

□ سؤالات پیشنهادی

- چه اقداماتی قرار است در راستای تامین تسهیلات بخش مسکن از سوی بانک ها شود؟
- چرا وزارت مسکن راه و شهر سازی نتوانسته در توسعه شهرهای اقماری پردیس پرند هشتگرد ... موفق عمل کند؟
- اقدامات انجام شده در زمینه شهرک های اقماری بررسی شود؟
- نداشتن یک تئوری و یا نظریه مشخص در سیاستگذاری منجر به آشفتگی بازار مسکن شده است . آیا در این زمینه در وزارتخانه مربوطه فکری شده است؟
- معافیتهای مالیاتی تشویقی چگونه می تواند موجب شود که موجر اجاره بها را افزایش ندهد و یا مطابق میزان تعیین شده افزایش دهد؟
- از نظر کارشناسان کدام یک از تورمها(عمومی - نقطه‌ای - سالیانه) بهتر است مبنای مدیریت نرخ افزایش اجاره بها باشد؟
- آیا در ماههای اخیر افزایش نرخ اجاره بها به میزان تورم افزایش یافته است؟
- و ....

□ معرفی کارشناسان

- مهندس عباس فرهادیه مدیر کل دفتر سرمایه گذاری و اقتصاد وزارت مسکن 09121790214
- مهدی محمدسلطانی،تحلیلگر بازار مسکن 09121118099